

»Zhýralým« (§ 13 písm. f) rozl. zák.) jest život, odlišující se, ať co do hospodárnosti, ať co do mravnosti tak příkře od pravidel panujících názorů, že jest to pokládati s objektivního hlediska za zavržitelné.

Spočívá-li rozlukový důvod v určitém s t a v u, jest na soudě, by, jednaje o návrhu na rozluku dle Šu 17 rozl. zák., zkoumal, zda jest tu stav ten ještě v době rozluky.

Nasvědčují-li skutečnosti, vyšlé na jevo ve sporu o rozvod, že byl jeden z manželů převážně vinen na rozvratu, nemůže se tento manžel domáhati rozluky dle Šu 17 rozl. zák.

(Rozh. ze dne 30. prosince 1924, R II 380/24.)

Právoplatným rozsudkem zemského soudu v Opavě ze dne 4. června 1923 uznáno bylo na rozvod manželství z oboustranného zavinění manželů. Důvody rozvodovými byly nepořádný život manželky a hluboký rozvrat manželství. Manžel Benedikt D. žádal pak v roce 1924, aby na základě tohoto rozsudku z těchto důvodů povolena byla podle §§ 17 a 18 rozl. zákona rozluka manželství. Usnesením prvé stolice bylo žádosti vyhověno, protože oním rozsudkem zjištěny byly skutečnosti, zakládající rozlukový důvod ve smyslu Šu 13 h) rozl. zákona (hluboký rozvrat manželství), takže souhlasu druhé strany k rozluce není potřeba. R e k u r s n í s o u d odkázal manžela se žádostí o povolení rozluky manželství na pořad práva. D ů v o d y: Podle Šu 17 a násl. rozl. zákona lze povolit rozluku jenom tehdy, jestliže skutečnosti, ve sporu o rozvod na jevo vyšlé, byly by již tehdy odůvodnily výrok o rozluce, kdyby oň bylo bývalo žádáno. Přisvědčiti jest stěžovatelce, že tomu v tomto případě tak není. Že by skutečnosti, z nichž rozsudek usoudil na nepořádný život stěžovatelčin, byly dostatečné k přesvědčení, že u stěžovatelky lze mluvit o životě zhýralém (lit. f), napadené usnesení netvrdí, nehledíc k tomu, že rozsudek zjišťuje pouze skutečnosti z minulých let a nikoliv, že stěžovatelka dosud vede neb alespoň že ještě také v době rozsudku vedla život zhýralý, jak to jako podmínku rozluky předpokládá lit f) § 13 zákona rozl. Tento důvod tedy odpadá. Pokud se týká druhého důvodu, byl by žalobce ve sporu rozvodovém podle druhé věty lit. h) zákona jen tehdy mohl s úspěchem žádati o rozluku, kdyby rozvratem nebyl býval sám převážně vinen. Avšak v rozvodovém rozsudku jest jasně vysloveno, že právě jeho beze vší pochybnosti stihá daleko převážně zavinění na rozvodu a tedy také na rozvratu, což se tam odůvodňuje tím, že se žalobce opětovně dopustil cizoložství.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl manželovu dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Návrh Benedikta D. na povolení rozluky manželství podle Šu 17 rozl. zák. v řízení mimosporném na podkladě provedeného sporu o rozvod opírá se o tvrzení, že rozsudkem, ve sporu tom vydaným, byly zjištěny skutečnosti, jež zakládají důvody rozluky dle Šu 13 lit. f) a h) rozl. zákona. Usnesení soudu prvé stolice nezabývá se arciť — jak soud re-

kursní správně podotýká — otázkou, zda skutečnosti, v nichž rozsudek, vyslovivší rozvod, spatřoval rozvodový důvod nepořádného života manželčina, jsou toho rázu, by na jich základě bylo lze usuzovati na její zhýralý život dle §u 13 lit. f) rozl. zákona; stalo se tak patrně proto, že soud prvč stolice shledával hluboký rozvrat manželství postačitelým k odůvodnění rozluky dle §u 17 zákona. Opomenutí to není však ani pro soud rekursní ani pro soud dovolací důvodem, aby se otázkou tou nezabýval. Co jest rozuměti životem zhýralým, zákon neuvádí; dle důvodové zprávy má výraz ten odpovídati asi pojmu »života nečestného« podle švýcarského zákona a znamenati něco více, než nepořádný život §u 109 obč. zák. Nečestným jest to, co dle všeobecných názoru se přiči pojmu cti a se proto považuje za zavržitelné, dle dodatku, jež § 109 obč. zák. (»jímž značný díl jmění žalujícího manžela anebo dobré mravy rodiny jsou ohroženy«) připojuje, jest nepořádným životem takové chování, které jak v hospodářském tak i mravním směru se od obvyklého způsobu života odchyluje. Jest tedy zhýralým životem rozuměti život, který od pravidla, odpovídajícího panujícím názorům, se odlišuje ať ohledně hospodárnosti, ať ohledně mravnosti tak příkře, že to jest, objektivně posuzováno, pokládati za zavržitelné. S tohoto hlediska posuzovány naplňují zajisté okolnosti, rozvodovým rozsudkem zjištěné, pojem života zhýralého po rozumu §u 13 lit. f) rozl. zákona, neboť rozsudek ten zjišťuje, že Michalina D-ová v Čitě a Oděse děvčata své dámské kapely sváděla k smilstvu a peníze, jimi takto získané, jim odebírala, že se tedy dopouštěla kuplířství, a že počínání toto bylo způsobilé, ohroziti dobré mravy, dobrou pověst jejího manžela. Než tím nejsou ještě vyplněny veškeré předpoklady, jichž zákon požaduje ku povolení rozluky dle §u 17 rozl. zákona. Nestačíť, aby žadatel měl již tehdy, kdy bylo uznáno na rozvod, z důvodu, z něhož byl rozvod vysloven, platný nárok na rozluky, nýbrž jest zapotřebí, aby onen důvod rozluky posud trval. Zákon sám ovšem uvádí v § 17 posl. větě toliko případ duševní choroby, v §u 13 lit. g) uvedené, která, byvši zde v čase rozvodu, v čase žádosti za rozluky více neexistuje; naproti tomu praví důvodová zpráva (str. 16), že bude na soudu, by zkoumal, zda také nyní, v čase, kdy má vysloviti rozluky, výsledky, zjištěné ve sporu o rozvod, se nezměnily tak, že by nyní rozluky nepřipouštěly, dále, že to má praktický význam hlavně při duševních nemocech, jež v čase rozluky již pominuly. S tímto nazíráním souhlasí téměř doslovně prováděcí nařízení čl. II č. III. odstavec druhý. Vzhledem k tomu nelze pochybovati o tom, že zákon, mluvě o duševní chorobě, chtěl uvést toliko příklad nejvýraznější, neboť není vnitřních důvodů, jež by poukazovaly k tomu, že zákon ohledně rozlukového důvodu §u 13 lit. g) chtěl stanoviti zvláštní, vyjimečnou normu. Bude tedy na soudu, aby ve všech případech, kde důvod rozlukový nespočívá v určitých okolnostech, nýbrž v jistém stavu, zkoumal, zda-li stav ten doposud trvá. V tom směru nebylo však nic zjištěno, ba ani žadatelem samým nic tvrzeno, co by poukazovalo k tomu, že manželka jeho dosud zhýralý život vede, ano dokonce nebylo to zjištěno ani ve sporu o rozvod, neboť okolnosti, z nichž rozsudek uznal na rozvodový důvod nepořádného života manželčina, udály se před mnoha léty. Nemůže tedy žadatel žádost o rozluky opírat o rozlukový důvod §u 13 lit. f) rozl. zákona. Avšak ani druhého uplatňovacího

důvodu Šu 13 lit. h) rozl. zákona nemůže se žadatel s úspěchem dovolávat, třeba že rozsudek uznal na rozvod z důvodu rozvratu manželství. Dle § 17 rozl. zákona může soudce v mimosporném řízení vysloviti rozluky jen tehdy, kdyby byl mohl tuto rozluky vysloviti i soudce sporný, předpokládajíc, že o ni bylo žalováno. S tohoto hlediska musí soudce nesporný uvažovati, zdali by »skutečnosti, ve sporu o rozvod na jevo vyšlé, byly již tehdy odůvodnily výrok o rozluce«. Docíliti rozluky z důvodu Šu 13 lit. h) rozl. zákona sporem může jen ten z manželů, jenž nemá na rozvratu manželství viny převážné; nasvědčují-li skutečnosti, ve sporu o rozvod na jevo vyšlé, tomu, že manžel — žádající nyní za rozluky — na tomto důvodu rozluky jest převážně vinen, jest patrné, že by ve sporu úspěchu nemohl dosíci. Tato právní situace nemůže doznati změny ani v řízení, jež se zabývá přeměnou právě tohoto rozvodu v rozluky na t é m ž e podkladu; bylo by to zároveň v příkrém rozporu se zásadami hmotného práva, obsaženými v Šu 13 rozl. zák. Pouhá úprava řízení — a jen o takovou jde — nemůže nikdy zvracet zásady, na nichž spočívají předpisy hmotného práva, zde tedy předpisy o přípustnosti rozluky. V tomto případě zjistil rozsudek ve sporu o rozvod, že na rozvodu má žadatel, nyní rozluky se domáhající, d a l e k o v ě t š í zavinění. Tím jest vyslovena převážná jeho vina a vývody dovolacího rekursu, které se snaží dovoditi, že výraz »daleko větší« není totožným s výrazem »převážný«, musejí se minouti s úspěchem, poněvadž při obyčejném, duchu řeči odpovídajícím výkladu nelze míti pochyby o tom, že oba výrazy jsou synonyma. Poněvadž dle toho, co uvedeno, ani soudce sporný, kdyby o rozluky bylo bývalo žalováno, na ni by nebyl mohl uznati, nelze ji vysloviti ani v řízení nesporném dle Šu 17 rozl. zákona.

Čís. 4510.

Do usnesení vrchního zemského soudu v otázce, zda jest do advokátní praxe započítati vojenskou službu, jest přípustným odvolání k nejvyššímu soudu. Vojenskou službu nelze započítati do advokátní praxe tomu, kdo byl zapsán do seznamu kandidátů advokacie po 12. říjnu 1922.

(Rozh. ze dne 30. prosince 1924, R II 426/24).

Napadeným rozhodnutím výboru advokátní komory nebylo žádosti kandidáta advokacie o započtení vojenské služby do praktického zaměstnání vyhověno s poukazem na ustanovení Šu 2 nařízení ze dne 6. září 1922, čís. 262 sb. z. a n., jelikož jeho zápis do seznamu advokátů nastal teprve 6. listopadu 1922. Odvoláním domáhal se odvolatel změny napadeného rozhodnutí v ten rozum, aby mu vojenská služba od 15. listopadu 1915 až do dne 28. října 1918 do povinné praxe advokátní byla započtena. V r c h n í z e m s k ý s o u d odvolání nevyhověl, zdůrazniv, že, udává-li odvolatel, že podmínky Šu 2 citovaného nařízení platí jen pro kandidáty, na něž se § 1, odstavec první nevztahuje, t. j. kandidáty, kteří v praxi advokátní ať jako advokátní koncipienti nebo jako kandidáti advokacie v soudní praxi dosud nebyli, nemá toto tvrzení v citovaném ustanovení žádné opory.

N e j v y š š í s o u d odvolání nevyhověl.